

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Ahlsved, K. (2022). Kommer det musikaliska samtalet att tystna? *Hufvudstadsbladet* 9.3.2022.

Kommer det musikaliska samtalet att tystna?

Kolumn publicerad i [Hufvudstadsbladet 9.3.2022](#)

Strax innan jul ordnade det fondfinansierade projektet [Kritikbyrån](#) i samarbete med Svenska Yle ett evenemang där musikkritik diskuterades. Evenemanget rubricerades ["Smakdomare eller Spotifyguide – hur ser musikkritiken ut idag?"](#). Paneldiskussionen tog avstamp i musikjournalistikens roll i en (medie)värld som förändrats kraftigt sen 1990-talet.

I ett förinspelat anförande försökte svenske musikkritikern Andres Lokko ingjuta hopp i kritikerkåren och lovade att det kommer att löna sig om "våra uppdragsgivare och plattformar bara orkar låta oss hålla på". Om budskapet var riktat till frilansande finlandssvenska kolleger så var det en hälsning att hålla huvudet högt, försöka hålla sig flytande, det blir nog bra.

Men orden "orkar hålla på" skavde så hos mig. För många frilansare är det inte bara frågan om ifall man orkar hålla på utan hur länge man får hålla på. Och får betalt.

Det som hände kort efter ovannämnda evenemang, det vill säga när [HBL meddelade](#) om sina omprioriteringar som skulle ge kritiken mindre plats, fick mina men även många andra frilansande kritikers farhågor att besannas. Nu är det betydligt färre kritiker som kan "hålla på" eftersom betydligt färre recensioner kommer att skrivas. Hur ser musikjournalistiken ut nu på den institution vars även historiskt sett djuplodande kritikverksamhet varit mångas orsak att teckna en HBL-prenumeration? Även min.

De omfördelningar som beskrivs som satsningar av HBL-ledningen är som jag läser dem tyvärr bort från musiken. Hur det kommer att påverka bevakningen av det musikliv som nu håller på att starta upp igen efter pandemin har undertecknad svårt att sia om, men av att "musik" har försvunnit som egen underkategori på HBL:s webbsida och app kan man i alla fall dra en slutsats: dess status har devalverats. Litteratur och teater är kung.

Jag hävdar att musik likt teater och litteratur också är starkt kulturbärande, trots att musiken ofta behöver språket – och följaktligen även kritikerna och musikjournalisterna – för att verbalisera, diskutera och problematisera de kulturbärande elementen i musiken. Musikkritik – liksom annan kritik – har sedan länge handlat om mycket mera än att bara agera smakdomare. Det är ett samtal.

På 1990-talet rann mycket av den musik som inte recenserades mer eller mindre förbi. Nu riskerar samtalet att utebli helt – eller utarmas fullständigt. Det recenserade verket blir inte "tänk- och talbart", för att återkoppla till Magnus William-Olssons prismotivering när han [tilldelade Henrik Jansson priset för årets kritiska text](#) vid ovannämnda evenemang. Vi har inte hur många plattformar som helst för musikkritik i Svenskfinland så om (dags)pressen utarmar verksamheten har vi snart ingen diskussion om musik på svenska i Finland – utöver den som sker på sociala medier förstås. Är det att värna om den svenskspråkiga kulturen i Finland?

Höjer man blicken lite grann så att den även når utanför Ring III kan man konstatera att nedskärningar i publicering av kritik sedan länge har varit ett så etablerat faktum att många aktörer inte ens förstår att sakna recensionerna längre och unga utövare kanske inte ens

förstår sig på kritik som argumenterande eller opinionsbildande textgenre. På mindre orter har musikkritiken i det närmaste dött trots att det produceras (lokal) musik som aldrig förr. Snacka om paradox.

“När musiken bara strömmar över oss så förlorar vi lätt förmågan att föra ett samtal kring den”, konstaterade paneldeltagaren Tove Djupsjöbacka klokt i kritikevenemanget. Nej, ingen har rest den där statyn över en kritiker, men har vi någonsin förut haft ett så stort behov av kritiska musikjournalister som lyfter fram och diskuterar de aktörer som har något viktigt att säga vår samtid – dessa väljer inte strömningstjänsternas algoritmer ut åt oss. Eller ska vi när vi översköls av musik på 2020-talet bara låtsas att det regnar? Ska den enbart rinna av oss?

Jag hoppas det går att kan hitta nya former för att samtala om musik: Musikkritik 2.0 i stället för att offra stora delar av musikdiskussionen på kritikens altare. Eller behöver vi nya plattformar?

Det är i alla fall bra att HBL kommunicerade ut sina prioriteringar så att även de blir “tänk-och talbara”. Men kan vi se det som en nystart? Det finlandssvenska fältet förtjänar en ny mera omfattande diskussion. I en artikel [i Helsingin Sanomat 13.2](#) fick 15 chefredaktörer ge sin syn på kritikens roll i framtidens mediefält. En liknande “rundringning” skulle kanske sätta fart på diskussionen om den finlandssvenska kritiken 2.0 också. En dylik möjlighet för “makten” att bekänna färg kunde gynna framtidens kulturbevakning som helhet. Den påföljande diskussionen kunde förhoppningsvis blottlägga utvecklingspotential och nya verksamhetsformer.